c
ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސް
މާލެ
ދިވެހިރާއްޖެ
ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާއަށް ކުރި ޒިޔާރަތް
ކ.ވިލިނގިލީގައި ކުޑަކުދިން ބެލުމަށްޓަކައި ހަދާފައިވާ ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާއަށް ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން
01 އޯގަސްޓް 2007 ގައި ޒިޔާރަތް ކުރީމެވެ. މިޒިޔާރަތުގައި މަޢުލޫމާތު އެއްކޮށްފައިވަނީ އެތަނުގެ އިސްވެރިންނާއި
ވާހަކަދައްކައި، އެތަނުގައި ތިބި ބައެއް ކުދީންނާ ވަކި ވަކިން ބައްދަލުކޮށްގެންނާއި ތަނުގައިވާ ޢިމާރާތްތަކާއި އެހެނިހެން
ވަސީލަތްތައް ބަލައިގެންނެވެ.
ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާއަކީ ކްރައުން ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ އެހީގައި ޔަތީމް ކުދިން ބޭތިއްބުމަށްޓަކައި މާލޭގެ
ފަސްވަނަ އަވަށް ކަމަށްވާ ވިލިނގިލީގައި ޤާއިމް ކުރެވިފައިވާ މަރުކަޒެކެވެ. މިމަރުކަޒަކީ ކްރައުން ކޮމްޕެނިީއިން
ސަރުކާރަށް ހަދިޔާކޮށްފައިވާ އިމާރާތެކެވެ. މިމަރުކަޒުން ޙިޚިދުމަތްދޭން ފައްޓަވާފައިވަނީ 07 އޮކްޓަބަރ 2004 ގައެވެ.
މިމަރުކަޒު ރަސްމީ ގޮތުން ހުޅުއްވައިދެއްވީ 11 މެއި 2006 ވަނަ ދުވަހު ރާއްޖޭގެ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ
އަލްއުސްތާޛު މައުމޫން ޢަބްދުލްޤައްޔޫމްއެވެ. މިމަރުކަޒުގައި ބޭތިއްބެނީ އުމުރުން 09 އަހަރުން ދަށުގެ ކުދިންނެވެ.
ނަމަވެސް މިގޭގައި މިހާރު ވެސް 09 އަހަރުން މަތީ 03 ކުދިން ދިރިއުޅެމުން ގެންދާކަން ވެސް ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.
އެއީ އުމުރުން 10 އަހަރާއި، 11 އަހަރާއި 12 އަހަރުގެ 03 ކުދިންނެވެ. 09 އަހަރުން ދަށުގެ ކުދިންނަށް އަމާޒު
ކުރެވިފައިވާ ސަބަބަކީ މިވަގުތު ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގައި ހިޔާވެހިކަން ދެވެން އޮތް ވަރުކަމުގައިވާތީއާއި، 09 އަހަރުން
މައްޗަށް އަމާޒުކޮއްފިނަމަ ޖާގައިގެ ގޮތުން ދަތިވާނެތީ ކަމަށް ވެސް މަޢުލޫމާ ތު ލިބުނެވެ.
1

ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގައި ތިބޭ ކުދިން
01 އޯގަސްޓް 2007 ގައި ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގެ ރެޖިސްޓްރީގައި 38 ކުދިންވާކަމަށް މަޢުލޫމާތު ލިބުނެވެ.
މިކޮމިޝަނަށް މަޢުލޫމާތު ލިބުނު ގޮތުގައި ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގައި ބޭތިއްބެނީ މަންމަ އާއި ބައްޕަ ދުނިޔޭގައި ނެތުމުގެ
ސަބަބުން ބަލާނެ އެއްވެސް މީހަކު ނެތް ކުދިންނާއި ކުދިންނަށް އަނިޔާކޮށްގެން ނުވަތަ ބޮޑެތި އިހުމާލުވެގެން
މައިންބަފައިން ނުވަތަ ބެލެނިވެރިން ހައްޔަރު ކުރަންޖެހޭ ޙާލަތްތަކުގައި ކުދިން ބަލާނެ އެއްވެސް މީހަކު ނެތް
ކުދިންނާއި، މައިންބަފައިން ޖަލަށް ލުމުން ނުވަތަ އަރުވާލުމުން ބަލާނެ އެހެން އެއްވެސް މީހަކު ނެތް ކުދިންނެވެ. އަދި
މަގުމަތިން ނުވަތަ އެހެން ވެސް ޢާއްމު ތަނަކުން ހޮވޭ ކުދިން (މައިންބަފައިން ނުވަތަ ބެލެނިވެރިން ހޯދައި
ޙަވާލުކުރެވެންދެން އެކުދިން) މަރުކަޒުގައި ބޭތިއްބޭނެއެވެ. މީގެ އިތުރުން މައިންބަފައިން ނުވަ ތަ ބެލެނިވެރިން
ކުދިންނަށް އިހުމާލުވާކަން އެނގުމުން، މައިންބަފައިން ނުވަތަ ބެލެނިވެރިންނާއި ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކުން
މަޝްވަރާކޮށްގެން ވެސް އިސްލާޙް ނުވާ ފަރާތްތަކުގެ ކުދިންނާއި މަ އިންބަފައިންނަށް އެކަށީގެންވާ ވަރަށް
ނުބެލެހެއްޓުމުގެ ސަބަބުން ކުދިންނަން ޒަރޫރީ ޚިދުމަތްތައް ލިބެމުން ނުދާ ކުދިން އެކުދިންގެ ކުރިމަގު ގެއްލިގެން
ހިނގައިދާނެ ކަމަށް ސަރުކާރުގެ ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކަށް ގަބޫލް ކުރެވޭ ކު ދިންނެވެ.
ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގައި ދެވޭ ޚިދުމަތްތައް
މިމަރުކަޒުގައި ބައިތިއްބާ ކުދިންނަށް އިސްލާމްދީނާއި ޤާނޫނާއި ދިވެހި ސަގާފަތާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން
ތަރުބިއްޔަތުކޮށް އެކުދިންނަށް ތަޢުލީމާ އި އެހެނިހެން އަސާސީ ޚިދްމަތްތައް ފޯރުކޮށްދެވެއެވެ. އަދި ނަފްސާނީ ގޮތުން
ގެއްލުން ލިބިފައިތިބި ކުދިންނަށް ރިހެބިލިޓޭޓިވް ޚިދްމަތްތައް ފޯރުކޮށްދެވެއެވެ.
2

މުވައްޒަފުން
މިމަރުކަޒުގައި ކުދިންބަލަހައްޓާ މުވައްޒަފުންގެ ތެރޭގައި ޑިރެކްޓަރއަކާއި، ޗައިލްޑް ކެއަރ ކޯޑިނޭޓަރ،
ކައުންސެލަރުންނާއި، ޗައިލްޑް ކެއަރ ވާރކަރުންނާއި، އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ސްޓާފުންގެ ތެރޭގައި މަސައްކަތު މީހުންނާއި
އަދި ވޮޗަރުން ހިމެނެއެވެ.
މުވައްޒަފުންގެ މަސައްކަތް ކުރަން ހަމަޖެހިފައި އޮންނަނީ ވަކިވަކި ދަންފަޅިއަށް ބަހާލައިގެންކަމަށް މިކޮމިޝަނަށް
މަޢުލޫމާތު ލިބުނެވެ. ކުޑަކުދިން ބެލުމަށްޓަކައި ޗައިލްޑް ކެއަރ ވާރކަރުންގެ ގޮތުގައި ކޮންމެ ދަންފަޅިއެއްގައި 05
މުވައްޒަފުން ތިބުމަށް ހަމަޖެހިފައި ވެއެވެ. ނަމަވެސް އާންމު ގޮތެއްގައި ޑިއުޓީއަށް ނިކުންނަނީ 03 ޗައިލްޑް ކެއަރ
ވާރކަރުންނެވެ. ސަބަބަކީ 05 ޗައިލްޑް ކެއަރ ވާރކަރުންގެ ތެރެއިން 01 ޗައިލްޑް ކެއަރ ވާރކަރ ޗުއްޓީގައި
ހުންނެވުމާއި، އެކި ސަބަބު ތަކާއި ހުރެ ސަލާމުގައި ޗައިލްޑް ކެއަރ ވާރކަރ ހުންނާތީއެވެ.
ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގައި މަސައްކަތް ކުރައްވާ މުވައްޒަފުންނަށް ލިބިލައްވާ އިނާޔަތްތައް މަދުކަން އެމަރުކަޒުގައި އުޅުއްވާ
މުވައްޒަފުން ފާހަގަ ކުރެއްވި އެވެ. މުވައްޒަފުން ކުރައްވާ މަސައްކަތައް އެކަށީގެންވާ މުސާރައެއް ނުލިބޭ ކަމަށް ވެސް
އެބޭފުޅުން މަޢުލޫމާތު ދެއްވިއެވެ.
މަރުކަޒުގެ ބަޖެޓް
މަރުކަޒުގެ ކަންތައް ރަނގަޅު ކުރުމަށާއި އެހެނިހެން ޚަރަދު ކުރުމަށް ވަރަށް ބޮޑު ޚަރަދެއް ހިނގާކަމަށް މަޢުލޫމާތު
ލިބުނެވެ. ހަމަ އެކަނި ކުޑަކުދިންގެ ކަންތައް ބެލުމަށްޓަކައި 01 އޯގަސް ޓް 2007 ކާއި ހަމައަށް 3 ލައްކަ ރުފިޔާ
ޚަރަދުވެފައިވާ ކަމަށް ވެސް މަޢުލޫމާތު ލިބުނެވެ. އަހަރެއް ގެ މައްޗަށް މުވައްޒަފުންގެ މުސާރައާއި އެކީ 3 ނުވަތަ 4
މިލިއަން ރުފިޔާ ޚަރަދުވާކަމަށް ވެސް މިކޮމިޝަނަށް މަޢުލޫމާތު ލިބުނެވެ.
3

ސަރުކާރު ބަޖެޓުން މަރުކަޒަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ފައިސާ ފިޔަވާ އެހެން އެއްވެސް ފަރާތަކުން މިމަރުކަޒަށް އެހީއެއް
ލިބިފައި ނުވާކަމަށް ވެސް މިކޮމިޝަނަށް ވަނީ މަޢުލޫމާތު ލިބިފައެވެ. ނަމަވެސް ބައެއް ފަހަރު އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުން
އެހީގެ ގޮތުގައި ވަރަށް މަދުން ތަކެތީގެ އެހީ ލިބެމުންދާކަމަށް ވެސް މަޢުލޫމާތު ލިބުނެވެ.
ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް
1. ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގައި އެއް އާއިލާއެއްގެ 07 ކުދިން ދިރި އުޅެމުން ގެންދާކަން.
2. ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގައި ދިރިއުޅޭ ކުދިންގެ ތެރެއިން އެންމެ ތުއްތު ކުއްޖާގެ އުމުރަކީ 02 މަސްކަން އަދި އެންމެ
ދޮށީ ކުއްޖާގެ އުމުރަކީ 12 އަހަރުކަން.
3. ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގައި އުމުރުން 02 މަހުގެ ތުއްތު ދެކުދިން ބައްލަވާކަން.
4. ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގައި ދިރިއުޅޭ ކުދިންގެ ކެއުން ބުއިމާއި ނިދުމުގެ ކަންތައް ހުރީ ވަރަށް ރަނގަޅު
ފެންވަރަކަށްކަން. އަދި ކެއުން ބުއިމާއި ނިދުމުގެ ކަންތައް ހަމަޖެހިފައި ހުރީ ކުދިންގެ އުމުރާ ގުޅޭ ގޮތަށްކަން.
5. ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގައި ދިރިއުޅޭ ކުދިން ކުޅެއުޅުމަށް 2 ތަނެއް (އެތެރެ އާއި ބޭރުގައި) ކަނޑައެޅިފައިވާކަން
އެހެންނަމަވެސް މިތަންތަނުގައި ކުޅެން ބޭނުންވާ ސާމާނު މަދުކަން.
6. ކުދިންގެ އަދަދާއި ބަލާފައި އެކުދިން ބަލަހައްޓާނެ މުވައްޒަފުން މަދުކަން.
7. ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާއަކީ ވަރަށް ސާފު ތާހިރުކޮށް ބަލަހައްޓަވަމުންގެންދަވާ ތަނެއްކަން.
8. ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާއިން ކުއްޖަކާއި ހަވާލުވުމުގެ ކުރިން އެސެސްމަންޓެއް ހަދާކަން. މިއެސެސްމެންޓުގައި އެކުއްޖެއްގެ
އާއިލާއާ ބައްދަލުކޮށް އާއިލާގެ ފަރާތުން އެކުއްޖާ ބަލާނެ ފަރާތެއް ހުރި ނަމަ، އެމީހަކީ އެކުއްޖާ ބެލޭނެ ފެންވަރުގެ
މީހެއް ނަމަ ޖެންޑަރ މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން އެބޭފުޅަކާ ވާހަކަ ދެއްކެވުމަށްފަހު އެކުއްޖާ ހަވާލު ކުރައްވާކަން.
9. ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގައި ދިރިއުޅުމުންދާ ކުދިން، އެކުދި ންނާ ހަވާލުވެ ބަލާނެ ފަރާތެއް ވުމުން ޖެންޑަރ މިނިސްޓްރީގެ
ފަރާތުން އެކުދިން އެފަރާތްތަކާ ހަވާލު ކުރައްވާކަން.
10. ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާއިން ކުޑަކުއްޖެއް އަމިއްލަ ފަރާތަކުން އެޑޮޕްޓް ކުރާ އުސޫލު ން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި ޢަމަލު
ކުރައްވަން ޖެހޭ އުސޫލެއްވާކަން. އެއުސޫލުގެ މަތިން އެކުއްޖެއްގެ ޒިންމާ ނަންގަވާ ފަރާތަކުން އެއްބަސްވުމެއްގައި
ސޮއިކު ރައްވަންޖެހޭކަން.
4

މިއެއްބަސްވުމުގައި ހިމެނޭ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި:
• އެކުއްޖެއްގެ ޝަރުޢީ މައިންބަފައިންނަކީ ކޮބައިކަން އެކުއްދިންނަށް އަންގައި ދިނުން
• އެކުއް ޖެއްގެ މައިންބަފައިން ބައްދަލުވާން އަތުވެއްޖެނަމަ އެފުރުސަތު އެފަރާތަކަށް ދިނުން
11. ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާއިން ކުޑަކުއްޖަކާ ޙަވާލުވުމުގެ ކުރިން އެކުއްޖެއްގެ ބެލެނިވެރިޔާއާއި އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއި
ކުރުވާކަން އަދި މިއެއްބަސްވުމުގައި އެކުއްޖެއްގެ މައިންބަފައިން ހަފްތާއަކު އެއްފަހަރު އެކުދިން ދެކިލުމަށް ކުޑަކުދިންގެ
ހިޔާއަށް ޒިޔާރަތް ކުރުމަށް އޮންނަކަން. ނަމަވެސް ޒިޔާރަތް ކުރަނީ ވަރަށް މަދު ކުއްޖެއްގެ މައިންބަފައިންކަމަށާއި،
އެފަދަ ކުދިންގެ މައިންބަފައިންގެ ކައިރިއަށް އެކުދިން ގެންދަނީ ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގެ ފަރާތުންކަން.
12. އަދި ހަމަ މިއެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އެކުދިންގެ މައިން ބަފައިންގެ ހާލަތު ރަނގަޅުވެއްޖެ ހިނދެއްގައި އެކުދިން
އަނބުރާ އެކުއްޖެއްގެ މައިންބަފައިންނާ ޙަވާލުކުރެވޭނެކަމަށާއި މިގޮތަށް އެކުދިންގެ މައިންބަފައިންނާ
ހަވާލުކުރުމަށްފަހުގައި ވެ ސް ވަކި މުއްދަތެއް ވަންދެން ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގެ ފަރާތުން އެކުދިންގެ ހާލަތު ބައްލަވާ،
އެކުދިންގެ ދިރިއުޅުމުގެ ހާލަތު ރަނގަޅުކަމަށް ފާހަގަ ނުކުރެވޭނަމަ އަލުން އެކުދިން ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާއަށް ގެންނަކަން.
ހުށަހެޅުންތައް
• ބަލާނެ މީހަކުނެތް ކުޑަކުދިންތަކެއް ބެލުމަށްޓަކައި ރާއްޖޭގައި މަރުކަޒެއް ޤާއިމް ކުރެވިފައިވާކަން ރާއްޖޭގެ
އާބާދީގެ ނިސްބަތައް ބަލާއިރު އެނގެނީ ވަރަށް މަދު ބައަކަށްވާތީ، އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުން ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާއަށް
ލިބޭ ސަޕޯޓާއި އެހީ މަދުކަން މިކޮމިޝަނުން ފާހަގަކުރަމެވެ. ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާއަކީ ޔަތީމް ކުދިން ބެލުމަށްޓަކާ
ޤާއިމްކުރެވިފައިވާ މަރުކަޒެއް ކަމާމެދު ޢާންމުން ހޭލުންތެރިކުރުވައި އަދިމިކަމުގެ ސަބަބުން ޢާއްމު ފަރާތްތަކާއި
އެހެނިހެން އަމިއްލަ ޖަމިއްޔާތަކުގެ އެހީލިބުމަށް މަގުފަހިވުން.
• މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ އެންޑް ފެމިލީގެ ވެބްސައިޓްގައި ވާގޮތުން މިމަރުކަޒަށް އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުން
އެހީދިނުމުގައި ބޭނުންކުރާނެ ވަކި ގައިޑްލައިނެއް ނުވަތަ އުސޫލެއް ކަނޑައެޅުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް
އެބަދެއެވެ. މި ފަދަ އުސޫލެއް އަވަސް ފުރުސަތެއްގައި ކަނޑައަޅާ ޤާއިމު ކުރެވިއްޖެނަމަ ޢާއްމު ފަރާތްތަކާއި
އެހެނިހެން އަމިއްލަ ޖަމިއްޔާތަކުގެ އެހީލިބުމަށް މަގުފަހިވާނެ ކަމަށް މިކޮމިޝަނަށް ފެންނަކަން.
5

• ކުޑަކުދިންގެ ހިޔާގައި ބޭތިއްބެނީ އުމުރުން 09 އަހަރުން ދަށުގެ ކުޑަކުދިންނަށް ވެފައި، 09 އަހަރުން މަތީގެ
ކުޑަކުދިން އެމަރުކަޒުގައި ދިރިއުޅެމުން ގެންދާތީ، 09 އަހަރުން މަތީގެ ކުޑަކުދިންނަށް އެމަރުކަޒުގައި ޙިދުމަތް
ދެވޭނެ މަގު ތަނަވަސްކޮށްދިނުން.
• މައިންބަފައިން ދުނިޔޭގައި ނެތުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ހައްޔަރު ކުރުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ މައިންބަފައިން/
ބެލެނެވެރިން އިހުމާލުވުމުން ނުވަތަ އަނިޔާކުރުމުގެ ސަބަބުން އެކުދިންގެ ކަރާމާތަށާއި ކުރިމަގަށް ގެއްލުން
ލިބެމުންދާ 09 އަހަރުން މަތީގެ ކުޑަކުދިންނަށް ޙިމާޔަތްދީ ރައްކާތެރިކަމާ އެކު ބަލެހެއްޓޭނެ ގޮތެއް
އެމަރުކަޒުގައި ތަނަވަސްކޮށްދިނުން.
• އެމަރުކަޒުގައި ޙިދުމަތް ދޭން ތިބޭ މުވައްޒަފުންނަށް އެކަށީގެންވާ ވަރަށް މުސާރައާއި އެހެނިހެން
އެލެވެންސްތައް ހަމަޖައްސައިދެއްވުން.
____
30 ޑިސެމްބަރު 2007
6